

ارادةُ الإنسانِ

أنتَ تَنْظُرُ حَوْلَكَ وَ تُشَاهِدُ مَا تُحِبُّ وَ تَقْرَأُ بِالْعَيْنِ؛
ولكن هُنَاكَ طِفْلٌ يَنْظُرُ وَ يَقْرَأُ بِاللَّمْسِ. هُوَ أَعْمَى.
أنتِ تَسْمَعِينَ كَلَامَ الْمُعَلِّمَةِ بِالْأُذُنِ.

هُنَاكَ طِفْلَةٌ تَفْهَمُ قَصْدَهَا بِالنَّظَرِ إِلَى حَرَكَاتِ الشِّفَةِ وَ الْيَدِ، هِيَ صَمَاءُ.
عِنْدَمَا تَذْهَبُونَ أَنْتُمْ إِلَى كُلِّ مَكَانٍ، وَ تَرَكُضُونَ وَ تَلْعَبُونَ؛ هُنَاكَ أَطْفَالٌ لَا
يَقْدِرُونَ عَلَى الْمَشْيِ، لَا يَرَكُضُونَ، لَا ...؛ هُمْ فَالْجُونِ. هُمْ فَقَدُوا سَلَامَةَ
الْيَدِ وَ الرَّجْلِ.

نَعَمْ ، أَنَا أَعْرِفُ طِفْلاً لَا يَسْمَعُ وَلَا يَنْطِقُ ، أَنَا أَعْرِفُ طِفْلاً لَا تَمْشِي وَ لَا تَرْكُضُ . أَنَا

أَنَا أَعْرِفُ «آرْمَانُ» . هُوَ طَالِبٌ أَصَمٌّ فِي مَدْرَسَةِ إِحْيَاءِ . هُوَ نَجَحَ فِي الدَّرْسِ وَالْعَمَلِ . آرْمَانُ صَنَعَ وَسَائِلَ كَثِيرَةً لِلْأَطْفَالِ . هُوَ أُسْوَةٌ لِلتَّلَامِيذِ .

فضل خدای را که تواند شمار کرد؟ یا کیست آن که شکر یکی از هزار کرد؟

ماذا فهمنا من الدرس؟

جمله های صحیح را با علامت و جمله های نادرست را با علامت مشخص کنید .

- ۱- الطِّفْلُ الْأَعْمَى لَا يَقْدِرُ عَلَى السَّمْعِ .
- ۲- آرْمَانُ لَاعِبٌ فِي مَدْرَسَةِ إِحْيَاءِ .
- ۳- الطِّفْلُ الْفَالِجُ لَا يُحِبُّ اللَّعِبَ .
- ۴- الطِّفْلَةُ الصَّمَاءُ تَفْهَمُ قَصْدَكَ بِالنَّظَرِ إِلَى حَرَكَةِ الشَّفَةِ .

التمرين الاول

موارد خواسته شده را از آیات زیر بیابید و در جدول بنویسید :

- ۱- ﴿وَاللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ﴾ (بقره/ ۲۳۲)
- ۲- ﴿رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَذَا بَاطِلًا﴾ (آل عمران/ ۱۹۱)
- ۳- ﴿أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ نَجْمَعَ عِظَامَهُ﴾ (قیامة/ ۷۵)
- ۴- ﴿إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ أُولَئِكَ هُمْ خَيْرُ الْبَرِيَّةِ﴾ (بیئنه/ ۷)
- ۵- ﴿جَنَّاتٍ عَدْنٍ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا﴾ (طه/ ۷۶)
- ۶- ﴿مِنْ شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ وَمِنْ شَرِّ النَّفَّاثَاتِ فِي الْعُقَدِ وَمِنْ شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ﴾ (فلق/ ۳-۵)

مضارع مثبت	مضارع منفی	ماضی مثبت	ماضی منفی	فعل بر وزن «فَعَلْتُ»	ضمیر	جمع مؤنث سالم
جمع مذکر سالم	جمع مکسر	اسم بر وزن «فَاعِلٍ»	اسم اشاره	اسم بر وزن «فَعْلٌ»	اسم بر وزن «فُعْلٌ»	حرف

التمرین الثانی

جدول زیر را کامل کنید :

جَبَّارٌ		قَدِيرٌ	تَنَفَّسَ	مُسْتَبَشِّرَةٌ		مَحْمُودٌ	كَلِمَةٌ
			ن ف س		س ف ل		حروف اصلی
	أَفْعَالٌ			مُسْتَفْعَلَةٌ	فَاعِلِينَ		وزن

التمرین الثالث

جمله ها را کامل کنید :

- ۱- ... (أَنْهَا) أَكَلُوا ... (دوا را دیروز) و ... (می خورند) الطَّعَامَ ... (فردا).
- ۲- أَنْتُمْ ... (نوشیدید) الْمَاءَ الْبَارِدَ أَمْسَ وَ ... (نمی نوشید) الْمَاءَ الْحَارَّ غَدًا.
- ۳- نَحْنُ ... (شنیدیم) صَوْتِ الْقُرْآنِ مِنَ الْمَسْجِدِ فِي الْأُسْبُوعِ الْمَاضِي وَ ... (می شنویم) صَوْتِ الدُّعَاءِ فِي لَيْلِي شَهْرِ رَمَضَانَ.
- ۴- شَاهِدَ الْخَلِيفَةُ وَ رِجَالُهُ أَطْفَالَ ... (بازی می کنند) و ... (می خندند) و ... (می دونند).

التمرین الرابع

کدام مورد مناسب برای جای خالی نیست؟

۱- أَنْتِ لِرَبِّكَ .
(تَسْجُدِينَ - تَرَكَعٌ - تَعْبُدِينَ)

٢- أَعْمَلَاتٌ فِي الْمَعْمَلِ . (يَعْمَلْنَ - يَجْهَدُونَ - تَعْمَلْنَ)

٣- مُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ . (أَنْتُمْ - هُمْ - هُنَّ)

٤- تَدْرُسُ فِي الْمَدْرَسَةِ بِجِدِّ . (هُوَ - هِيَ - أَنْتَ)

التمرين الخامس

فعل جمله ها را اگر مذکر است به مؤنث و بر عکس تبدیل کنيد و تغييرات لازم را انجام دهيد .

١- أَنْتَ تَنْظُرُ إِلَى آيَاتِ اللَّهِ فِي الْعَالَمِ .

٢- الْمُسْلِمَاتُ يَعْلِنَ عَلَى الْمَشَاكِلِ .

٣- أَنْتُنَّ جَهْدْتُنَّ فِي سَبِيلِ الْكَمَالِ .

التمرين السادس

فعل هر جمله را از ماضی به مضارع و بر عکس تبدیل و سپس جمله ها را ترجمه کنيد .

١- الْقَطْرَةُ نَزَلَتْ مِنَ السَّمَاءِ وَ دَخَلَتْ النَّهْرَ .

٢- هُوَ لَا يَسْجُدُونَ وَ يَرْكَعُونَ وَ يَذْكُرُونَ اللَّهَ .

٣- أَيُّهَا الرَّجَالُ تَرْجِعُونَ وَ تَأْخُذُونَ الدَّهَبَ .

جدول کلمات متقاطع

افقی

- ۱- مضارع «عَلِمْتَن» - پرسیدم
- ۲- سجده می‌کنم ۳- خانه‌اش - جمع مکسر «مَدْرَك» ۴- اسم الفبائی حرف «د» - (ع.ب.ر.)
بر وزن «اِفْتَعَال» ۵- کار کردید (جمع مذکر) ۶- مضارع «عَبَدْنَا» - باقی ماند
- ۷- جمع «یوم» ۸- «م.ن.ن» بر وزن «مَفْعُول» - «ض.م.ن» بر وزن «فَاعِل» ۹- از علامت‌های
مخصوص اسم - (ع.د.م) بر وزن «مَفْعُول» ۱۰- «ح.ر.م» بر وزن «مَفْعَل»

عمودی

- ۱- عبادت می‌کنید (جمع مذکر) - مفرد «أموال» ۲- ای - «ع.م.ل» بر وزن «فَاعِل»
- ۳- بازی نمی‌کنی (مؤنث) ۴- «د.و.م» بر وزن «مُفَاعَلَة» ۵- در آخر فعل ماضی متکلم
مع الغیر می‌آید - از علامت‌های مخصوص اسم - ماضی «یَمْنَعُ» ۶- شنیدید (جمع مؤنث)
مفرد «دِمَاء» ۷- ماضی «تَسْجُدُونَ» - «و.ض.ح» بر وزن «فُعُول» ۸- جمع «أدب» - امر کرد
۹- روزی دهنده ۱۰- شکر می‌کنی - مضارع «مَنْح»

	۱۰	۹	۸	۷	۶	۵	۴	۳	۲	۱
۱										
۲										
۳										
۴										
۵										
۶										
۷										
۸										
۹										
۱۰										

للقراءة

حَمْدًا، حَمْدًا يَا رَحْمَانَ
 إِمْلَأْ قَلْبِي بِالْإِيمَانِ
 إِحْفَظْ أُمَّيْ
 وَأَبِي الْغَالِي
 وَاحْفَظْ لِي كُلَّ الْإِخْوَانِ
 بَارِكْ عَمَلِي
 حَقِّقْ أَمَلِي
 وَأَجْعَلْ يَوْمِي
 خَيْرًا وَأَمَانًا
 يَا ذَا الرَّحْمَةِ وَالْإِحْسَانِ
 حَمْدًا حَمْدًا يَا رَحْمَانَ

المفردات :

حَمْدًا : ستایش می کنم / الْغَالِي : گرانقدر / إِمْلَأُ : پرکن / إِحْفَظُ : حفظ کن /
 بَارِكُ : مبارک گردان / حَقِّقُ : برآورده کن

الاسئلة :

- ۱- لِمَنْ الْحَمْدُ؟
 - ۲- نَسْأَلُ اللَّهَ أَنْ يَمْلَأَ قُلُوبَنَا
 - ۳- اللَّهُمَّ اجْعَلْ يَوْمِي
 - ۴- صحیح و خطا را بر اساس حرکات تعیین کنید. (عین الخطأ و الصحیح حسب الحركات)
- الف) وَاحْفَظْ لِي كُلَّ الْإِخْوَانِ. □ ب) بَارِكْ عَمَلِي حَقِّقْ أَمَلِي. □

جَزَاءُ الظَّالِمِ

– الضُّيُوفُ جَالِسُونَ عَلَى الْمَائِدَةِ.

– فِي الْمَائِدَةِ حَجَلَتَانِ مَشْوِيَتَانِ.

– يُشَاهِدُ أَحَدُ الضُّيُوفِ الْحَجَلَتَيْنِ
وَيَضْحَكُ.

– تَعَجَّبَ الْحَاضِرُونَ.

– كَانَ الْقَاضِي حَاضِرًا فِي الضِّيَافَةِ.

هُوَ يَسْأَلُ: لِمَاذَا تَضْحَكُ يَا فُلَانُ!

قَالَ الرَّجُلُ: كُنْتُ سَارِقًا فِي

السَّبَابِ. فِي يَوْمٍ مِنَ الْآيَامِ شَاهَدْتُ

فِي الطَّرِيقِ تَاجِرًا، وَأَخَذْتُ مَالَهُ؛ ثُمَّ

قَصَدْتُ قَتْلَهُ.

فِي هَذَا الْوَقْتِ نَظَرَ التَّاجِرُ يَمِينًا وَشِمَالًا. وَشَاهَدَ حَجَلَتَيْنِ عَلَى حَجَرٍ.

وَ قَالَ لَهُمَا: اِشْهَدَا أَنَّ هَذَا الرَّجُلَ قَاتِلِي.

الْحَجَلَتَانِ طَارَتَا وَبُعِدَتَا فِي ذَلِكَ الْوَقْتِ... .

نَعَمْ، عِنْدَمَا شَاهَدْتُ هَاتَيْنِ الْحَجَلَتَيْنِ، تَذَكَّرْتُ تِلْكَ الْقِصَّةَ وَ ضَحِكْتُ
عَلَى حِمَاقَةِ التَّاجِرِ.
قَالَ الْقَاضِي : الْحَجَلَتَانِ شَهِدَتْ عَلَيْكَ!
أَمَرَ الْقَاضِي بِحَبْسِ الرَّجُلِ وَ

ماذا فهمنا من الدرس؟

- ١- مَنْ حَوْلَ الْمَاءِةِ؟
 - ٢- مَاذَا شَاهَدَ السَّارِقُ عَلَى الْمَاءِةِ؟
 - ٣- هَلْ شَهِدَتْ الْحَجَلَتَانِ عَلَى الرَّجُلِ؟
 - ٤- عَيَّنِ الصَّحِيحَ حَسَبَ النَّصِّ.
- الف) السَّارِقُ قَتَلَ الْحَجَلَتَيْنِ.
- ب) أَمَرَ الْقَاضِي بِحَبْسِ الْمُجْرِمِ.
- ج) شَاهَدَ الرَّجُلُ الْحَجَلَتَيْنِ عَلَى شَجَرَةٍ.

بَصِيرَةٌ (مثنی و مستقبل)

سَعِيدَةٌ و حَمِيدَةٌ

سَعِيدٌ و حَمِيدٌ

سَعِيدَةٌ و حَمِيدَةٌ

سَعِيدٌ و حَمِيدٌ

هَاتَانِ الطَّالِبَتَانِ

هَذَانِ الطَّالِبَانِ

هَاتَانِ الطَّالِبَتَانِ

هَذَانِ الطَّالِبَانِ

هُمَا

هُمَا

هُمَا

هُمَا

تَكْتُبَانِ

يَكْتُبَانِ

كَتَبْنَا

كَتَبَا

می نویسند

.....

.....

نوشتند

در محور زمان بالا تعداد افراد در هر تصویر چند نفر است؟
 آیا در زبان فارسی فعلی داریم که انجام دهنده آن فقط دو نفر باشد؟
 در زبان عربی برای فعلی که انجام دهنده آن فقط دو نفر هستند صیغه مستقل و
 جداگانه وجود دارد که به آن مثنی می گویند.
 اکنون افعال زیر را ترجمه می کنیم.

نَظَرْتَا : تَنْظُرَانِ : نگاه می کنند

يَزْرَعَانِ : زَرَعَا : کاشتند

عَمَلْنَا : تَعْمَلَانِ :

تَسْجُدَانِ : سَجَدَا :

به نظر شما کاربرد فعل برای مثنای مخاطب چگونه باید باشد؟

یا سعیدُ و یا حمیدُ یا سعیدَةُ و یا حمیدَةُ	یا سعیدُ و یا حمیدُ یا سعیدَةُ و یا حمیدَةُ
ایها الطالبانِ ایتها الطالبتانِ	ایها الطالبانِ ایتها الطالبتانِ
أنتما	أنتما
	
تکتُبَانِ	تکتُبَانِ
می نویسید
	کتبتما
	نوشتید
	کتبتُما

نتیجه :

در مثنای مخاطب برای مذکر و مؤنث
 فعل → یکسان به کار می رود.
 ضمیر →

نکته :

در صورتی که قبل از فعل مضارع «سَـ، سَوَفَ» بیاید، فقط بر زمان آینده دلالت می کند؛ مانند :

سَيَعْلَمُونَ ← خواهند دانست سَيَعْلَمُ ← ... سَوَفَ تَعْلَمُونَ ←

سَـ (سَوَفَ) + فعل مضارع = مستقبل

التمرين الاول

از آيات زير صيغه هاى مثنى و فعل هاى مستقبل را بياييد و به تفكيك بنويسيد.

صيغه	زمان	فعل

۱- ﴿النَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ﴾ (الرحمن/۶)

۲- ﴿لَوْ كَانَ فِيهِمَا آلِهَةٌ إِلَّا اللَّهُ لَفَسَدَتَا﴾ (انبياء/۲۲)

۳- ﴿كَأَنَّا يَاكُلَانِ الطَّعَامِ﴾ (مائدة / ۷۵)

۴- ﴿بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ﴾ (الرحمن/۲۰)

۵- ﴿فَبِأَيِّ آلَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ﴾ (الرحمن/۱۳)

۶- ﴿الَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ﴾ (حجر/۹۶)

۷- ﴿فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا﴾ (كهف/۶۱)

۸- ﴿سَيَعْلَمُونَ غَدًا مِنَ الْكَذَّابِ الْأَشِرِّ﴾ (قمر/۲۶)

التمرين الثانى

سؤال و جواب هاى زير را بر اساس فعل مثنى تکميل کنيد :

۱- هَلُ الصَّدِيقَانِ يَنْصُرَانِ صَدِيقَهُمَا؟

۲- هَلُ؟ نَعَمْ؛ كَسَبْنَا الْحَسَنَاتِ.

۳- مَنْ فَرِحَ مِنْ نُزُولِ الثَّلْجِ؟ الطِّفْلَتَانِ

۴- مَتَى قَطَفْتُمَا الرُّطْبَ؟ فى الصَّيْفِ.

۵- مَاذَا تَطْلُبَانِ؟ هُمَا

التمرين الثالث

با توجه به تصاویر جاهای خالی را با کلمه یا عبارت مناسب پر کنید.

التمرين الرابع

جای خالی را با توجه به قید زمان جمله و با کمک فعل های موجود در هر جمله کامل کنید :

۱- الطفلان سألوا و فهما بعض المسائل قبل المدرسة و يسألان و يفهمان بعض المسائل في المدرسة.

۲- الطفلتان ... و فهمتا بعض المسائل قبل المدرسة و تسألان و ... بعض المسائل في المدرسة.

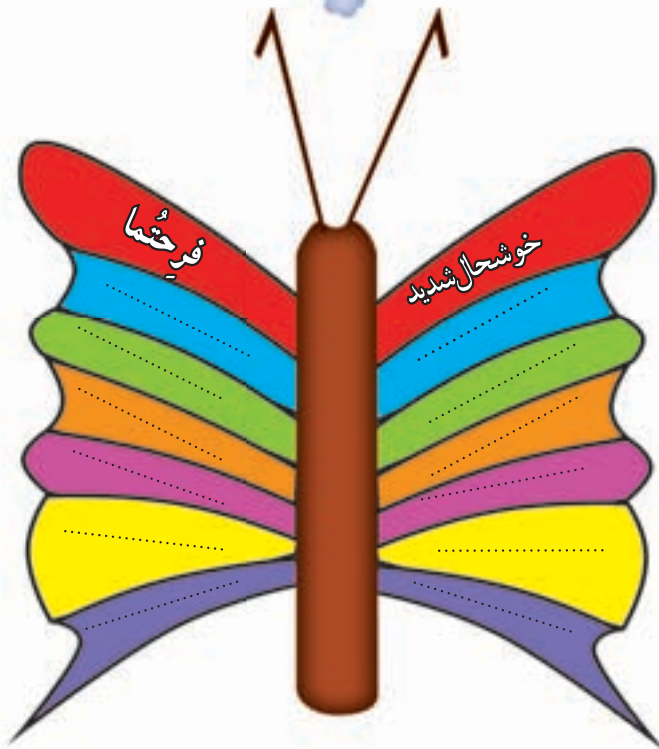
۳- آیتها المجاهدان صبرتما في سبيل الله و نجحتما و تصبران و تنجحان في المستقبل.

۴- آیتها المجاهدتان ...

با توجه به کلمات داده شده و مانند نمونه جاهای خالی را پر کنید :

يَشْرَبَانِ أَنْتُمَا
هُمَا يَكْتُبَانِ نَظَرْتُمَا صَرَخْتُمَا
شَرِبَا صَرَخَا تَنْظَرَانِ يَأْخُذَانِ
فَرِحْتُمَا نَكْتُبُ أَخْذَا
أَخَذَا

شما می نویسیم
خوشحال شدید نگاه می کنید
گرفتند می نویسند
فریاد زدند

للقراءة

فَكُّ التَّمْسَاحِ

إِنَّ فَكَّ التَّمْسَاحِ قَوِيٌّ إِلَى دَرَجَةٍ أَنَّهُ يَكْسِرُ العِظَامَ بِسُهُولَةٍ . وَلَكِنْ يَسْتَحْدِمُ هَذِهِ القُوَّةَ عِنْدَمَا يُرِيدُ إِغْلَاقَ فَمِهِ فَقَطْ . العَضَلَاتُ الَّتِي تَفْتَحُ فَمَ التَّمْسَاحِ فَهِيَ ضَعِيفَةٌ جِدًّا إِلَى دَرَجَةٍ أَنَّهُ يُمَكِّنُ إِبْقَاءَ فَمِهِ مُغْلَقًا بِيَدٍ وَاحِدَةٍ وَلَكِنْ مِنْ لَهُ الجُرْأَةُ عَلَى ذَلِكَ ؟

المفردات :

كَسَرَ : شكست / عِظَام : جمع عَظْم = استخوان / إِغْلَاق : بستن / اِبْقَاء : نگه داشتن / مُغْلَق : بسته

الاسئلة :

- ١- هَلِ العَضَلَاتُ الَّتِي تُغْلِقُ فَمَ التَّمْسَاحِ قَوِيَّةٌ؟
- ٢- هَلْ لَكَ الجُرْأَةُ عَلَى إِبْقَاءِ فَمِ التَّمْسَاحِ مُغْلَقًا؟
- ٣- هَلْ فَكُّ التَّمْسَاحِ قَوِيٌّ دَائِمًا؟
- ٤- عَيِّنِ الصَّحِيحَ وَ الخَطَأَ حَسَبَ الحَرَكَاتِ .

- الف) يُمَكِّنُ إِبْقَاءَ فَمِهِ مُغْلَقًا بِيَدٍ وَاحِدَةٍ . □ (ب) إِنَّ فَكَّ التَّمْسَاحِ قَوِيٌّ . □
ج) هَذِهِ القُوَّةُ عِنْدَمَا يُرِيدُ إِغْلَاقَ فَمِهِ فَقَطْ . □

الصديق الحميم

على طالب في الصف الثالث. له عدد من الأصدقاء؛ هم يذهبون معاً

إلى المدرسة، ويُدْرُسُونَ وَيَلْعَبُونَ و...

وأبوه كان قلقاً من أجل أصدقائه.

قال الوالد يوماً : يا بُنَيَّ! لا تذهب مع الذين

لا تعرفهم؛ لا تجلس مع الذين لا تعلم أخلاقهم.

هل تعرف هؤلاء الأصدقاء حقاً؟

أتعلم من هو الصديق الوفي؟

على : لا، لا أعلم، ولكن جميع أصدقائي

أوفياء.

الوالد : هل إختبرت جميعهم؟ يا عزيزي؟

لا، لا حاجة إلى الإختبار، يا أبي! أنا أعرفهم.

سكت الوالد . بعد دقائق سأل على : كيف تعرف الصديق الحقيقي؟ يا أبي!

يا بُنَيَّ : أعلم أن الصديق الوفي لا يترك صديقه عند الشدائد.

الصديق الحميم كالمراة لا يستر عيب صديقه، و لا ينقل عيوبه

إلى الآخرين.

لهذا قال الرسول (ص): «المؤمن مِرآةُ المؤمن».

وقال علي (ع): «مَنْ سَاتَرَ عَيْبَكَ فَهُوَ عَدُوُّكَ».

«آينه چون نقش تو بنمود راست خودشکن آينه شکستن خطاست»

ماذا فهمنا من الدرس؟

١- ما قال رسول الله (ص)؟

٢- هل الصديق الوفي يترك صديقه؟

٣- اِتَّخِبَ الصَّحِيحُ : الصَّدِيقُ الوَفِيُّ ... ←

الف) يَنْقُلُ معَايِبَ صَدِيقِهِ إِلَى النَّاسِ

ب) كَالْمَرَأَةِ لِصَدِيقِهِ

ج) يَسْتُرُ عَيْبَ الصَّدِيقِ عَلَيْهِ

٤- اِتَّخِبَ الخَطَأَ عَلَى حَسَبِ النَّصِّ :

الف) مَا اخْتَبَرْتُ جَمِيعَ أَصْدِقَائِي .

ب) مَنْ سَتَرَ مَعَايِبَكَ فَلَيْسَ صَدِيقَكَ .

ج) الَّذِي يَنْقُلُ عُيُوبَكَ إِلَى الْآخَرِينَ فَهُوَ صَدِيقَكَ .

بصیرة (امر و نهی «+»)

إِذْهَبْ إِلَى الْيَمِينِ وَلَا تَذْهَبْ إِلَى الْيَسَارِ .
اشْرَبِ الدَّوَاءَ وَلَا تَشْرَبِ الْمَاءَ الْبَارِدَ .

أَكْتُبْ فِي الدَّفْتَرِ وَلَا تَكْتُبْ فِي الْكِتَابِ .

تصاویر بالا صحنه‌هایی از زندگی روزمره ماست .

افراد فوق اوامر و خواسته‌های خود را چگونه بیان نموده‌اند؟

بلی تمام افراد با مفهوم امر و نهی آشنا بوده و در زندگی خود آن را به کار می‌برند .

شمار روزانه چند بار به دیگران امر و نهی نموده و از آنها چیزی درخواست می‌کنید .

در زبان فارسی امر و نهی با چه کلماتی انجام می‌شود؟

باشنو، صحبت نکن، بخند، گریه نکن، بنویس، تنبلی نکن

فکر می‌کنید در زبان عربی این گونه فعل‌ها به چه شکلی به کار می‌روند؟

دقت کنید :

تَنْظُرُ	تَذْهَبُ	تَجْلِسُ	تَفْتَحُ
لا تَنْظُرُ	لا تَذْهَبُ	لا تَجْلِسُ	لا تَفْتَحُ
...	نرو	باز نکن

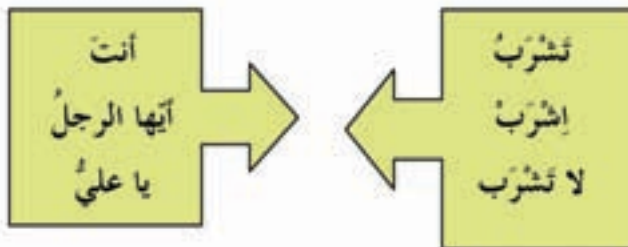
تَنْظُرُ	تَذْهَبُ	تَجْلِسُ	تَفْتَحُ
أَنْظُرُ	أَذْهَبُ	أَجْلِسُ	أَفْتَحُ
نگاه کن	بازکن

بدانیم که :

فعل های : اِجْلِسُ، اِعْمَلْ، اُنظُرْ و ... فعل امر هستند و برای صیغه مفرد مذکر مخاطب به کار می روند.

و فعل های : لا تَجْلِسُ، لا تَعْمَلْ، لا تَنْظُرْ و ... فعل نهی هستند و برای صیغه مفرد مذکر مخاطب به کار می روند.

و أخيراً

التمرین الاول

در آیات و احادیث زیر فعل های امر و نهی را بیابید :

نهی	امر

۱- اِذْهَبْ إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى ﴿نازعات/۱۷۰﴾

۲- لَا تَجْعَلْ مَعَ اللَّهِ إِلَهًا آخَرَ ﴿إسراء/۲۲﴾

۳- اصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَاذْكُرْ عَبْدَنَا دَاوُودَ ﴿ص/۱۷﴾

۴- رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَا إِصْرًا ﴿بقره/۲۸۶﴾

۵- أَطْلُبُ الْعِلْمَ مِنَ الْمَهْدِ إِلَى اللَّحْدِ ﴿الرسول الأكرم ﷺ﴾

التمرین الثانی

جاهای خالی را با کمک گرفتن از فعل های موجود در هر جمله پر کنید.

۱- أُخْرِجْ لِطَلَبِ الْخَيْرِ و... لِطَلَبِ الشَّرِّ.

۲- ... إِلَى آيَاتِ اللَّهِ وَ لَا تَنْظُرْ إِلَى مَا حَرَّمَ اللَّهُ.

۳- ... كَلَامَ الْحَقِّ وَ لَا تَسْمَعْ كَلَامَ الْبَاطِلِ.

۴- أُعْبُدُ اللَّهَ وَ ... الشَّيْطَانَ.

التمرين الثالث

هریک از جملات را در زیر تصویر مناسب خود بنویسید.

افْتَحَ الْبَابَ . أَنْظِرْ إِلَى الصُّورَةِ . لَا تَنْهَضُ مِنْ مَكَانِكَ . لَا تَكْتُبْ فِي الْكِتَابِ .
اقْرَأُ الدَّرْسَ .

التمرين الرابع

جملات زیر را به فارسی روان ترجمه کنید.

۱- لَا تَحْزَنْ إِنَّ اللَّهَ مَعَنَا .

۲- اسْأَلْ عَنِ الرَّفِيقِ قَبْلَ الطَّرِيقِ .

۳- لَا تَجْلِسْ مَعَ الْأَشْرَارِ .

۴- أَشْكُرُ اللَّهَ عَلَى السَّلَامَةِ .

التمرین الخامس

با توجه به معنی جمله‌های ستون (الف) کلمه مناسب از ستون (ب) را به هر یک از جمله‌ها وصل کنید.

(الف)		(ب)
۱- لَا تَتْرُكُ الصَّلَاةَ	☐	إِلَّا بِإِذْنِهِمْ
۲- اِدْفَعْ زَكَاةَ الْعِلْمِ	☐	اِحْفَظْ الْأَمَانَةَ
۳- لَا تَدْخُلْ بَيْتَ الْآخِرِينَ	☐	يَا مُسْلِمُ
۴- يَا أَمِينُ	☐	أَيُّهَا الْعَالَمُ

التمرین السادس

پس از ترجمه، فعل‌های امر و نهی را در محل مناسب بنویسید:

يَا سَحَابُ!

اِحْمِلِ الْمَطَرَ إِلَى السَّهُولِ وَالْجِبَالِ
وَ اغْسِلْ أَوْرَاقَ كُلِّ الْأَشْجَارِ.
لَا تَغْضَبْ عَلَيْنَا .

و اَمَلًا بِالْمَاءِ الْجَدَاوِلِ وَالْأَنْهَارِ.

و

للقرائة

قَالَ الْإِمَامُ الْحُسَيْنُ (ع) لِرَجُلٍ اِفْعَلْ خَمْسَةَ أَشْيَاءَ وَ اذْنِبْ مَا شِئْتَ لَا تَأْكُلْ رِزْقَ اللَّهِ وَ اذْنِبْ مَا شِئْتَ. اُخْرِجْ مِنْ وِلَايَةِ اللَّهِ وَ اذْنِبْ مَا شِئْتَ. اُطْلُبْ مَوْضِعًا لَا يَرَاكَ اللَّهُ وَ اذْنِبْ مَا شِئْتَ. إِذَا جَاءَ مَلِكُ الْمَوْتِ لِيَقْبِضَ رُوحَكَ فَادْفَعْهُ عَنْ نَفْسِكَ وَ اذْنِبْ مَا شِئْتَ. إِذَا أَدْخَلَكَ مَلِكٌ فِي النَّارِ فَلَا تَدْخُلْ فِي النَّارِ وَ اذْنِبْ مَا شِئْتَ.

المفردات :

عاصٍ : معصيت كارا / عِظْنِي : مرا موعظه كن / اذْنِبْ مَا شِئْتَ : هر گناهی که می خواهی انجام بده / لِيَقْبِضَ : قبض کند ، بگیرد / اذْخَلَكَ : تو را داخل کرد / مَالِكٌ : نام فرشته موکل بر دوزخ

الاسئلة :

عَيْنِ الصَّحِيحِ حَسَبِ الْحَرَكَاتِ :

- ۱- اَلْخَامِسُ إِذَا أَدْخَلَكَ مَالِكٌ فِي النَّارِ
- ۲- قَالَ أَنَا رَجُلٌ عَاصٌ وَ لَا أَصْبِرُ عَنِ الْمَعْصِيَةِ
- ۳- اِفْعَلْ خَمْسَةَ أَشْيَاءَ وَ اذْنِبْ مَا شِئْتَ
- ۴- جَاءَ رَجُلٌ عِنْدَ الْإِمَامِ الْحُسَيْنِ (ع)

للراغبين

الخالَّة : خاله	الأُسرة
السَيِّدة : خانم ، بانو	الأُسرة ، العائِلة : خانواده
السَيِّد : آقا	الصَّبِيّ : بچہ
العَمّ : عمو	الأَخ : برادر
العَمّة : عمه	الأب ، الوالد : پدر
تَوأمان : دوقلو	الأُم ، الوالدة : مادر
الزَّوجَة : زن ، همسر	الجَدّ : پدر بزرگ
الزَّوج : شوهر ، همسر	الجَدّة : مادر بزرگ
الرَّضِيع : شیر خوار	الإِبن : پسر
الولد : فرزند (پسر یا دختر)	البنت : دختر
الحَفِيد : نوه (پسر پسر)	الأخت : خواهر
الحَفيدة : نوه (دختر پسر ، دختر دختر)	ابنُ الإخ : پسر برادر
السَّبْط : نوه (پسر دختر)	ابنُ الأخت : پسر خواهر
الوليد ، المولود : نوزاد	بنتُ الأَخ : دختر برادر
	الخال : دائی

حُبُّ الْوَطَنِ

فِي يَوْمٍ مِنْ الْأَيَّامِ قَالَ ضِفْدَعٌ لِسَمَكَةٍ
صَغِيرَةٍ.

هَلْ شَاهَدْتَ الْأَطْفَالَ؟

هَلْ تَعْرِفِينَ الْجِبَالَ؟

— لا، مَا تَرَكْتُ النَّهْرَ حَتَّى الْآنَ .

— مَا ذَهَبْتُ إِلَى مَكَانٍ غَيْرِهِ .

سَأَلَتِ السَّمَكَةُ أَيْنَ تَسْكُنُ؟ يَا ضِفْدَعُ!

— لَيْسَ لِي وَطَنٌ وَاحِدٌ .

— مَاذَا شَاهَدْتَ هُنَاكَ؟

— شَاهَدْتُ أَشْجَارًا بَاسِقَةً وَجِبَالَ شَاهِقَةً .

قَالَ الضَّفْدَعُ : اذْهَبِي أَنْتِ إِلَى الشَّاطِئِ . أَخْرُجِي مِنَ الْمَاءِ .

— لِمَاذَا؟

— هُنَاكَ تُشَاهِدِينَ مَنَاطِرَ كَثِيرَةً وَتَسْعَدِينَ .

فَفَزَتِ السَّمَكَةُ إِلَى الشَّاطِئِ . وَقَعَتْ عَلَى الْأَرْضِ وَشَعَرَتْ بِاخْتِنَاقٍ شَدِيدٍ .

عَزَمَتْ السَّمَكَةُ عَلَى الرَّجُوعِ .
قال الضَّفْدَعُ : لا تَرْجِعِي إِلَى الماءِ .
لا تذهبي من هنا .

جَمَعَتِ السَّمَكَةُ قُوَّتَهَا وَ قَفَزَتْ فِي الماءِ .

– لماذا رَجَعَتْ ؟

– النَّهْرُ وَطَنِي .

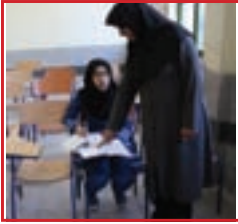
لا أَتْرُكُ النَّهْرَ أَبَداً . اذْهَبِي مِنْ هُنَا يَا ضِفْدَعُ !
أُخْرِجِي مِنَ النَّهْرِ . النَّهْرُ وَطَنِي الْحَبِيبِ .

ماذا فهمنا من الدرس؟

- ١- مَنْ لَهُ أَوْطَانٌ؟
- ٢- هل يَتْرُكُ الضَّفْدَعُ النَّهْرَ؟
- ٣- ماذا شَاهَدَ الضَّفْدَعُ خَارِجَ النَّهْرِ؟
- ٤- أين تَسْكُنُ السَّمَكَةُ؟
- ٥- أ تَحِبُّ أَنْ تَكُونَ سَمَكَةً أَمْ ضِفْدَعًا؟

بصیرة (امر و نهی «۲»)

اُكْتُبِي فِي الدَّفْتَرِ
لَا تَكْتُبِي فِي الْكُتَابِ.

إِذْهَبِي إِلَى الْيَمِينِ
لَا تَذْهَبِي إِلَى الْيَسَارِ.

إِشْرَبِي الْحَلِيبَ
لَا تَشْرَبِي الْمَاءَ الْبَارِدَ.

تصاویر بالا نمونه دیگری از صحنه هائی است که روزانه در محیط اطراف خود می بینیم.

در این تصاویر نیز افراد برای بیان دستورات و خواسته های خود به دیگران امر و نهی می کنند.

در هر تصویر چه شخصی مورد امر و نهی قرار می گیرد؟
در درس گذشته با فعل های امر و نهی برای مفرد مذکر مخاطب آشنا شدیم این فعل ها برای مفرد مؤنث مخاطب چگونه به کار می رود؟

توجه کنید :

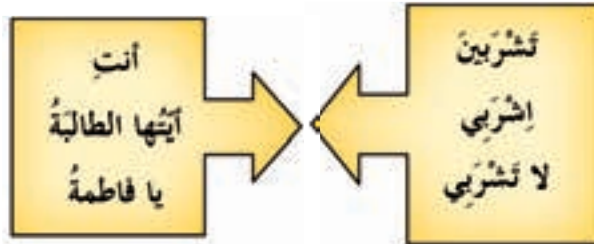
تَنْظُرِينَ	تَذْهَبِينَ	تَجْلِسِينَ	تَفْتَحِينَ	تَنْظُرِينَ	تَذْهَبِينَ	تَجْلِسِينَ	تَفْتَحِينَ
لَا تَنْظُرِي	لَا تَذْهَبِي	لَا تَجْلِسِي	لَا تَفْتَحِي	أَنْظُرِي	إِذْهَبِي	اجْلِسِي	افْتَحِي
.....	...	ننشین	...	نگاه کن	برو	...	باز کن

در می یابیم که :

فعل های : اِجْلِسِ، اَعْمَلِ، اُنْظُرِ و... فعل امر هستند و برای صیغه مفرد مؤنث مخاطب به کار می روند.

و فعل های : لَا تَجْلِسِ، لَا تَعْمَلِ، لَا تَنْظُرِ و... فعل نهی هستند و برای صیغه مفرد مؤنث مخاطب به کار می روند.

و اخیراً

بیشتر بدانیم:

تاکنون با مفهوم امر و نهی در زبان عربی آشنا شدیم.
اگر بخواهیم به دو نفر، امر و نهی کنیم از چه الگویی استفاده می کنیم؟
به جملات زیر توجه کنید.

اعمالاً صالحاً	لا تعملوا أعمالاً سيئةً.
أنصراً المظلوم	ولا تنصروا الظالم.
إذهباً إلى الصف	ولا تذهبوا إلى ساحة المدرسة.

تمرین

التمرین الاول

در آیات زیر فعل های امر و نهی را بیابید.

۱- ﴿وَلَا تَخَافِي وَلَا تَحْزَنِي إِنَّا رَادُّوهُ إِلَيْكَ﴾ (قصص/۷)

۲- ﴿يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ﴾ (آل عمران/۴۳)

۳- ﴿وَقِيلَ يَا أَرْضُ ابْلَعِي مَاءَكَ﴾

(هود/۴۴)

۴- ﴿وَلَا تَقْرَبَا هَذِهِ الشَّجَرَةَ﴾

(بقره/۳۵)

۵- ﴿إِذْهَبَا إِلَى فِرْعَوْنَ إِنَّهُ طَغَى﴾

(طه/۴۳)

نهی		امر	
مثنی	مفرد مؤنث	مثنی	مفرد مؤنث

التمرین الثانی

جاهای خالی را با کمک گرفتن از فعل های موجود در هر جمله کامل نموده

سپس جمله ها را ترجمه کنید.

۱- اُسْجُدِي لِرَبِّكَ و ... لِغَيْرِ اللّٰهِ، اَيْتَهَا الْمُسْلِمَةُ.

۲- ... مِنْ الشَّرِّ و لَا تَمْنَعِي مِنَ الْخَيْرِ.

۳- ... الطِّفْلَ الصَّغِيرَ و لَا تَرَحِمِي عَدُوَّ اللّٰهِ.

۴- أُقْرِبِي إِلَى النُّورِ وَ... إِلَى الظُّلُمَاتِ.

۵- أَنْصُرَا الْمَظْلُومَ وَ... الظَّالِمَ، أَيُّهَا الْمُؤْمِنَانِ.

التمرين الثالث

گزینه صحیح را از داخل پرانتز انتخاب کنید.

۱- ... لا تَجْلِسُ فِي مَكَانِ الْآخِرِينَ . (أَيُّهَا الطَّالِبُ - أَيُّهَا الطَّالِبَةُ)

۲- ... لا تَعْبُدُوا إِلَّا اللَّهَ . (أَيُّهَا الطَّالِبَةُ - أَيُّهَا الرِّجَالُ)

۳- ارْكَعِي وَاسْجُدِي ... (يَا مُحَمَّدُ - يَا مَرْيَمُ)

۴- أَنْظُرَا إِلَى عَظَمَةِ الْعَالَمِ . (أَيُّهَا الْمَرَأَتَانِ - أَيُّهَا الْمَرْأَةُ)

التمرين الرابع

فعل های زیر را ترجمه کنید و در جای مناسب از جدول بعد قرار دهید.

فعل	اجْعَلْ	اجْهَدِي	لا تَطْلُبِي	اغْلِبْ	ادْفَعِي	لا تترك	لا تهربي	لا تقرأ
ترجمه								

امر	مفرد مذکر		
	مفرد مؤنث		
نهی	مفرد مذکر		
	مفرد مؤنث		

التمرین الخامس

به عربی برگردانید :

به کتابخانه برو و از مطالعه غافل مباش.

۱- مذکر ←

۲- مؤنث ←

التمرین السادس

هر اتومبیل را به پارکینگ مخصوص خود هدایت کنید.

للقراءة

ضَرَبَ الْعُصْفُورُ ضَرَبَاتٍ بِالْمِنْقَارِ عَلَى
النَّافِذَةِ .

يا لَيْلَى يا لَيْلَى !

لا تَكْسِلِي ، انْهَضِي .
الْشَّمْسُ طَالَعَتِ ، السَّاعَةُ السَّابِعَةُ .

الْبَسِي ثِيَابَكَ ، وَاَحْمِلِي كِتَابَكَ .

أَخْرِجِي مِنَ الْعُرْفَةِ ، اِذْهَبِي بِسُرْعَةٍ .

الْمَدْرَسَةُ بِانْتِظَارِكَ . ضَحِكْتُ لَيْلَى وَ قَالَتْ لِأُخْتِهَا :

يا سَمِيرَةُ ! اسْمَعِي ، اسْمَعِي .

كَأَنَّ مَدَارِسَ الْعَصَافِيرِ مَفْتُوحَةٌ فِي الصَّيْفِ .

المفردات :

كَأَنَّ : گویا / ثِيَاب : جمعِ ثوب : لباس.

الاسئلة :

- ١- تَرْجِمُ كُلَّ جُمْلَةٍ أَمَامَهَا .
 - ٢- اِتَّخَذَ عُنْوَانًا مُنَاسِبًا لِلْقِصَّةِ .
 - ٣- عَيَّنَ الصَّحِيحَ وَ الْخَطَأَ حَسَبَ الْحَرَكَاتِ .
- الف) ضَرَبَ الْعُصْفُورَ ضَرْبَاتٍ بِالْمِنْقَارِ .
- ب) اِلْبَسِيَ ثِيَابَكَ وَ اِحْمَلِيَ كِتَابَكَ .
- ج) ضَحِكْتَ لَيْلَى .
- د) كَانَّ مَدَارِسَ الْعَصَافِيرُ مَفْتُوحَةً فِي الصَّيْفِ .

